

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/014.16.01/ Б/ОК8-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету гірничої
справи, природокористування та
будівництва

«30» серпня 2023 р.,
протокол № 7

Голова Вченої ради

Володимир КОТЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Цивільна безпека та охорона праці»

для студентів освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 014.016 «Середня освіта (Захист України)»
освітньо-професійна програма «Захист України та національне лідерство»
факультет гірничої справи, природокористування та будівництва
кафедра маркшейдерії

Схвалено на засіданні кафедри
маркшейдерії

«28» серпня 2023 р.
протокол № 7

В.о. завідувача кафедри

Володимир ШЛАПАК

Гарант освітньо-професійної
програми

Наталія ПЛАХОТНЮК

Розробники: к.т.н., доц. кафедри маркшейдерії Іськов С.С.

к.т.н., доц. кафедри маркшейдерії Криворучко А.О.

Житомир
2023 – 2024 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/014.16.01/ Б/ОК8-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 2

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрямок підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <i>01 «Освіта/Педагогіка»</i>	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність <i>014.016 «Середня освіта (Захист України)»</i>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	-
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		2-й	-
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4,5	Освітній ступінь: <i>«бакалавр»</i>	Лекції	
		16 год.	-
		Практичні, семінарські	
		32 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		42 год.	-
Індивідуальні завдання: год.			
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 9 % аудиторних занять, 91 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/014.16.01/ Б/ОК8-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 3

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни – надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за навколишнє середовище, особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях з врахуванням ризику виникнення техногенних аварій та природних небезпек, які можуть спричинити надзвичайні ситуації.

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим врахуванням ризику виникнення техногенних аварій і природних небезпек та врахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених освітньо-професійною програмою «Захист України та національне лідерство» спеціальності 014.016 «Середня освіта (Захист України)»:

ЗК9. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу.

ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ПК4. Здатність до підготовки системи навчання учнів щодо оволодіння ними практичними навиками цивільного захисту та надання домедичної допомоги.

ПК7. Здатність ефективно використовувати об'єкти навчально-матеріальної бази навчального закладу, технічні засоби навчання, навчальну зброю, боєприпаси, інженерне майно під час навчального та виховного процесу із предмета «Захист України».

ПК8. Здатність навчити учнів порядку проведення рятувальних та інших невідкладних робіт під час ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, знань про заходи та послідовність забезпечення рятувальних та інших невідкладних робіт; вибору оптимальних способів рятування.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за освітньо-професійною програмою «Захист України та національне лідерство» спеціальності 014.016 «Середня освіта (Захист України)»:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/014.16.01/ Б/ОК8-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 4

ПРН6. Проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технологій здоров'язбереження під час освітнього процесу, способів запобігання та протидії негативним впливам на особистість, налагоджувати ефективну співпрацю з учнями та батьками (особами, які виконують їхні функції).

ПРН13. Демонструвати знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовувати необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН14. Знає зміст шкільного курсу «Захист України», демонструє знання військової справи, домедичної допомоги та цивільного захисту населення і навички їх застосування для вирішення практичних завдань.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Правові та організаційні питання охорони праці

Теми 1.1. Вступ. Загальні питання, правові та організаційні основи охорони праці

Тема 1.2. Державне управління та організація охорони праці на підприємстві.

Тема 1.3. Організація охорони праці на підприємстві. Навчання з питань охорони праці.

Теми 1.4. Профілактика травматизму та професійних захворювань

Змістовий модуль 2. Цивільна безпека.

Тема 2.1. Засоби, методи аналізу, принципи здійснення оцінки, класифікація та моніторинг надзвичайних ситуацій.

Тема 2.2. Планування заходів, прогнозування обстановки, організація проведення невідкладних та рятувальних робіт. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження.

Тема 2.3. Оцінка готовності об'єкта господарювання до функціонування в умовах надзвичайних ситуацій та принципи її здійснення. Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж та противибуховий і протипожежний захист ОГ.

Тема 2.4. Забезпечення заходів та дій правоохоронців в межах єдиної системи цивільного захисту.

Тема 2.5. Дії під час надзвичайних ситуацій різного рівня та захист населення при цьому.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/014.16.01/ Б/ОК8-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 5

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усьо- го	у тому числі				усьо- го	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р.		л	п	лаб	с.р.
Змістовий модуль 1. ПРАВОВІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ										
Тема 1.1. Вступ. Загальні питання, правові та організаційні основи охорони праці	7	2	-	-	5	-	-	-	-	-
Тема 1.2. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці	12	2	4	-	6	-	-	-	-	-
Тема 1.3. Організація охорони праці на підприємстві. Навчання з питань охорони праці	10	2	2	-	6	-	-	-	-	-
Тема 1.4. Профілактика травматизму та професійних захворювань	16	2	10	-	4	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	45	8	16	-	21	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2. ЦИВІЛЬНА БЕЗПЕКА										
Тема 2.1. Засоби, методи аналізу, принципи здійснення оцінки, класифікація та моніторинг надзвичайних ситуацій.	8	2	2	-	4	-	-	-	-	-
Тема 2.2. Планування заходів, прогнозування обстановки, організація проведення невідкладних та рятувальних робіт. Прогнозування обстановки та планування заходів захисту в зонах радіоактивного, хімічного і біологічного зараження.	10	2	4	-	4	-	-	-	-	-
Тема 2.3. Оцінка готовності об'єкта господарювання до функціонування в умовах надзвичайних ситуацій та принципи її здійснення. Методи розрахунку зон ураження від техногенних вибухів і пожеж та противибуховий і протипожежний захист ОГ	10	2	4	-	4	-	-	-	-	-
Тема 2.4. Забезпечення заходів та дій в межах єдиної системи цивільного захисту	9	1	4	-	4	-	-	-	-	-
Тема 2.5. Дії під час надзвичайних ситуацій різного рівня та захист населення при цьому	8	1	2	-	5	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	45	8	16	-	21	-	-	-	-	-
Усього годин	90	32	16	-	42	-	-	-	-	-

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/014.16.01/ Б/ОК8-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 6

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	№1. Дослідження метеорологічних умов у виробничих приміщеннях	4
2	№2. Дослідження природної і штучної освітленості робочих місць	4
3	№3. Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці. Визначення категорії важкості (напруженості) умов праці	4
4	№4. Травматизм та професійні захворювання	2
5	№5. Вивчення будови, використання й обслуговування вогнегасників.	2
6	№6. Долікарська невідкладна допомога.	2
7	№7 Засоби, методи аналізу, принципи здійснення оцінки, класифікація та моніторинг надзвичайних ситуацій.	4
8	№8 Планування заходів, прогнозування обстановки, організація проведення невідкладних та рятувальних робіт	2
9	№9 Оцінка готовності об'єкта господарювання до функціонування в умовах надзвичайних ситуацій та принципи її здійснення	4
10	№10 Забезпечення заходів та дій в межах єдиної системи цивільного захисту	4
	Разом	32

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ. Загальні питання, правові та організаційні основи охорони праці	5
2	Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці	6
3	Організаційні основи охорони праці. Навчання з питань охорони праці	6
4	Профілактика травматизму та професійних захворювань	4
5	Цивільний захист України та його завдання. Надзвичайні ситуації та їх класифікація.	4
6	Особливості планування дій персоналу щодо локалізації і ліквідації надзвичайних ситуацій на потенційно небезпечних об'єктах.	4
7	Вимоги до складання та змісту плану локалізації і ліквідації надзвичайних ситуацій. Єдина державна система локалізації і ліквідації надзвичайних ситуацій.	3
8	Розв'язування типових завдань з проти- вибухового та протипожежного захисту: оцінка інженерної та пожежної обстановки зонах в ураження, що створюються при техногенних вибухах.	4

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/014.16.01/ Б/ОК8-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 7

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
9	Людський чинник та його роль у забезпеченні безпеки людей в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій. Аналіз надійності роботи персоналу в умовах загрози і виникнення надзвичайних ситуацій.	3
10	Визначення критеріїв і норм екологічної безпеки, контроль за безпечним використанням природних ресурсів. Правової режим зони надзвичайної екологічної ситуації.	3
	Разом	42

7. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання для самостійної роботи студентів не передбачені.

8. Методи навчання

При вивченні дисципліни використовуються такі методи навчання:

1. При проведенні лекційних занять – словесні методи навчання: лекція, пояснення, розповідь, бесіда, навчальна дискусія з поєднанням наочних методів навчання: ілюстрування, демонстрування. Широкого застосування набули лекції-презентації. Читання лекції супроводжується демонстрацією інформації із заданої теми у вигляді таблиць, схем, текстів, які використовуються при читанні лекції.
2. При проведенні практичних робіт – поєднання як словесних методів навчання (інструктаж, пояснення, розповідь), так і наочних (ілюстрування та демонстрування) та практичних (вправи, розрахункові та розрахунково-графічні роботи, безпосередні вимірювання параметрів) методів.
3. Самостійна поза аудиторна робота студентів.

9. Методи контролю

Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни різного характеру і рівня складності, засвоєння якого відповідно перевіряється під час контролю. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Під час вивчення дисципліни застосовуються такі види контролю знань:

- поточний контроль - письмові та усні опитування на заняттях, результати експрес контролю;
- модульний контроль - тести, виконання письмових завдань, виконання індивідуальних завдань, розв'язання виробничих ситуацій;
- підсумковий контроль знань у формі заліку.

Залік проводиться у тестовій письмовій формі. Студент має право не складати екзамен і отримати оцінку за результатами поточного та модульного контролю (ПМК), якщо він виконав всі види навчальної роботи без порушення

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/014.16.01/ Б/ОК8-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 8

встановлених термінів і отримав позитивну (за національною шкалою) підсумкову оцінку. Якщо студент отримав не задовільну оцінку або не згоден з оцінкою за результатами ПМК, він повинен скласти екзамен.

У дисципліні існує можливість врахування результатів неформальної освіти. При наявності сертифікату, посвідчення чи іншого документу, що підтверджує здобуття знань, компетенцій та результатів навчання з питань, пов'язаних з даною дисципліною, можливе перезарахування окремих тем або призначення додаткових балів (не більше 10). На Освітньому порталі Житомирської політехніки наведено для прикладу перелік безкоштовних курсів, розміщених на різних освітніх платформах.

Метод контролю та критерії його оцінювання	Кількість балів	
Письмова контрольна робота *:	max 10	max 5
– повна відповідь на всі запитання	10	5
– повна відповідь на всі запитання, крім одного, на яке дана часткова відповідь	8-9	4
– на одне запитання відповідь відсутня	7	3
– на два запитання відповідь відсутня	5-6	2
– дана відповідь лише на 1 запитання	2-3	1
– незадовільні відповіді на всі запитання	0	0
Практична (розрахункова) робота:	max 5	
– виконана у повному обсязі без помилок, повна відповідь на запитання при захисті роботи	5	
– виконана у повному обсязі без помилок, неповна відповідь на запитання при захисті роботи	4	
– виконана у повному обсязі з незначними помилками, повна відповідь на запитання при захисті роботи	3	
– виконана у повному обсязі з незначними помилками, неповна відповідь на запитання при захисті роботи	2	
– виконана у повному обсязі з незначними помилками, погана відповідь на запитання при захисті роботи	1	
– виконана не в повному обсязі, допущені серйозні помилки, незадовільна відповідь на запитання при захисті роботи	0	

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/014.16.01/ Б/ОК8-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 9

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Загальна кількість балів за якими оцінюється вся поточна робота

Поточне тестування, самостійна робота, захист практичних робіт									Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2					100
T1.1	T1.2	T1.3	T1.4	T2.1	T2.2	T2.3	T2.4	T2.5	
20	10	10	10	10	10	10	10	10	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
74 – 81	C	
64 – 73	D	
60 – 63	E	
35 – 59	FX	не зараховано
1 – 34	F	

11. Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів з навчальної дисципліни «Цивільна безпека та охорона праці» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 014.016 «Середня освіта (Захист України)» освітньо-професійна програма «Захист України та національне лідерство» / С.С. Іськов, А.О. Криворучко. – Житомир: Житомирська політехніка, 2023. – 24 с.

2. Методичні рекомендації для практичного вивчення модуля «Цивільний захист» навчальної дисципліни «Цивільна безпека та охорона праці» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 014.016 «Середня освіта (Захист України)» освітньо-професійна програма «Захист України та національне лідерство» / А.О. Криворучко. – Житомир: Житомирська політехніка, 2023. – 36 с.

3. Методичні рекомендації до теоретичного, практичного та самостійного вивчення теми «Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві» навчальних дисциплін «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі» (для студентів денної та заочної форм навчання всіх спеціальностей) / С.С. Іськов, Р.В. Соболевський, М.С. Куницька, Н.М. Остафійчук. – Житомир: Житомирська політехніка, 2019. – 84 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/014.16.01/ Б/ОК8-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 10

4. Методичні рекомендації до теоретичного, практичного та самостійного вивчення теми «Атестація робочих місць за умовами праці» навчальних дисциплін «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі» (для студентів денної та заочної форм навчання всіх спеціальностей) (автори: Іськов С.С., Соболевський Р.В., Криворучко А.О., Камських О.В., Панасюк А.В.). – Житомир: Житомирська політехніка, 2020. 78 с. Електронне видання (Протокол НМР №1 від 21.05.2020 р.)

5. Методичні вказівки до практичного вивчення навчальних дисциплін «Основи охорони праці», «Охорона праці в галузі» для студентів всіх спеціальностей освітніх ступенів «бакалавр», «магістр» денної та заочної форм навчання (автори: Панасюк А.В., Іськов С.С., Камських О.В.). 2020. 58 с. Електронне видання. (Протокол НМР №1 від 21.05.2020 р.)

6. Охорона праці: Лабораторний практикум, частина 1 / Під редакцією В.Й. Сивка. – Житомир, ЖІТІ, 2001.- 63с.

7. Охорона праці: Лабораторний практикум, частина 2 / Укладачі В.Й. Сивко, О.В. Дерев'яно. – Житомир, ЖДТУ, 2007.- 80 с.

12. Рекомендована література

Базова

Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. Закон України «Про охорону праці».
2. Кодекс законів про працю України
3. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».
4. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
5. Кодекс цивільного захисту України.
6. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
7. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
8. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
9. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки».
10. ДСТУ 2293:2014 «Охорона праці. Терміни та визначення основних понять».
11. ДБН В.2.5-28:2018 «Природне і штучне освітлення».
12. ДСанПіН «Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу», затверджена наказом МОЗУ від 08.04.2014 р. № 248. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0472-14>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/014.16.01/ Б/ОК8-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 11

13. ДСанПіН 3.3.2-007-98 «Державні санітарні правила і норми роботи з візуальними дисплейними терміналами електронно-обчислювальних машин», затверджено Постановою Головного державного санітарного лікаря України від 10 грудня 1998 р. № 7. Режим доступу: <http://mozdocs.kiev.ua/view.php?id=2445>

14. ДСН 3.3.6.042-99 Санітарні норми мікроклімату виробничих приміщень.

15. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.

16. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.

17. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15.

18. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.

19. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.

20. НПАОП 0.00-7.15-18 «Вимоги щодо безпеки та захисту здоров'я працівників під час роботи з екранними пристроями», затверджені наказом Мінсоцполітики від 14.02.2018 № 207. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0508-18>.

21. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків не виробничого характеру, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.2001 р. № 270.

22. Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу, затверджений Наказом МОН України від 16.05.2019 р. № 659.

23. Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, затверджений постановою КМУ від 17.04.2019 р. № 337.

24. Закон України № 1809-III від 8 червня 2000 р. „Про захист населення і територій у надзвичайних ситуаціях техногенного і природного характеру.

25. Кодекс цивільного захисту України редакція від Редакція від 05.10.2023 Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text>

26. Положення „Про єдину державну систему запобігання та реагування на надзвичайні ситуації техногенного і природного характеру”, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 3 серпня 1998 р. № 1198.

27. Положення “Про порядок проведення евакуації у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру”, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2001 р. № 1432.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/014.16.01/ Б/ОК8-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 12

28. Закон України „Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення” .

29. Закон України „Про правовий режим надзвичайного стану” від 16 березня 2000 року №1550-III.

30. Закон України № від 14 січня 1998 р. „Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань”.

31. Закон України „Про пожежну безпеку” № 618/97-ВР від 5 листопада 1997 року.

32. Загальні вимоги до розвитку і розміщення потенційно небезпечних виробництв з урахуванням ризику надзвичайних ситуацій техно-генного походження. // Наукові керівники: чл.-кор. НАН України С.І. Дорогунцов, генерал-лейтенант Б.Ф. Гречанинов. – К: НАН України РВПСУ, 1995. – 120 с.

Основна

1. Бакка М.Т. Основи безпеки життєдіяльності людини / Бакка М.Т., Редчиць В.С., Сивко В.Й.. – Житомир., РВВ ЖІТІ, 1997, 340с.

2. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник / [В. В. Сокурєнко, О. М. Бандурка, С. М. Бортник та ін.]; за заг. ред. В. В. Сокурєнка ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ХНУВС, 2021. – 308 с.

3. Гандзюк М.П. Основи охорони праці: Підручник. – 2-те вид./За ред.. М.П. Гандзюка. / Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. – К.: Каравела, 2004. – 408с.

4. Гогіташвілі Г.Г. Основи охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., випр. і доп. / Гогіташвілі Г.Г., Лапін В.М. – К.: Знання, 2008. – 302с.

5. Грищук М.В. Основи охорони праці: Підручник / М.В. Грищук. – К.: Кондор, 2008. – 240 с.

6. Губський А.Г. Цивільна оборона. Підручник для вищих навчальних закладів / А.Г. Губський. - К., Міністерство освіти, 1995, 216 с.

7. Жидецький В. Ц. Основи охорони праці: Підручник. Видання 2 / В. Ц. Жидецький. – Львів: Афіша, 2004. – 320 с.

8. Охорона праці: Навчальний посібник / Кучерявий В.П., Павлюк Ю.Є., Кузик А.Д., Кучерявий С.В. – Л: «Оріяна-Нова», 2007. 368 с.

9. Мищенко І.М. Забезпечення життєдіяльності людини в навколишньому середовищі / І.М. Мищенко. – Кіровоград, 1998, 292с.

10. Москальова В.М. Основи охорони праці: Підручник / В.М. Москальова. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 672с.

11. Основи охорони праці : підручник / Одарченко М.С., Одарченко А.М., Степанов В.І., Черненко Я.М.. – Х.: Стиль-Издат, 2017. – 334 с. Режим доступу: <https://elib.hduht.edu.ua/bitstream/123456789/1840/1/%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9E%D0%A5>

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/014.16.01/ Б/ОК8-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 13

[%D0%9E%D0%A0%D0%9E%D0%9D%D0%90%20%D0%9F%D0%A0%D0%90%D0%A6%D0%86.pdf](#)

12. Осипенко С.І. Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту : Навчальний посібник / Осипенко С.І., Іванов А.В.. – К., 2008. – 286с.

13. Охорона праці та цивільний захист: Підручник / О. Г. Левченко, О. І. Полукаров, В. В. Зацарний, Ю. О. Полукаров, О. В. Землянська. За ред. О. Г. Левченка. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 472 с.

14. Охорона праці та цивільний захист: Підручник / О. Г. Левченко, О. І. Полукаров, В. В. Зацарний, Ю. О. Полукаров, О. В. Землянська. За ред. О. Г. Левченка. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 420 с. Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/26895/1/OP_ta_TsZ_pidruchnyk.pdf

15. Охорона праці: Лабораторний практикум, частина І. /Під редакцією Сивка В.Й. – Житомир: РВВ ЖІТІ, 2001. – 63 с. Табл.24. Рис. 8.

16. Пожарова О. В. Охорона праці : навчальний посібник / О. В. Пожарова. - Одеса, 2022. - 86 с. Режим доступу: <https://doi.org/10.32837/11300.18442>

17. Коваленко Р. І. Підвищення ефективності процесу реагування аварійно-рятувальних формувань на локальні надзвичайні ситуації шляхом використання багатофункціональних комплексів зі знімними кузовами-контейнерами: монографія / Р. І. Коваленко, А. Я. Калиновський, О. М. Ларін – Х.: НУЦЗУ, 2020. – 120 с.

18. Сивко В.Й. Правові та організаційні основи охорони праці в Україні: Навчальний посібник / В.Й.Сивко. – Житомир: РВВ ЖІТІ, 2003. – 127 с.

19. Скобло Ю.С. Безпека життєдіяльності: Навчальний посібник / Скобло Ю.С., Соколовська Т.Б., Мазоренко Д.І., Тіщенко Л.М., Троянов М.М. – Київ: Кондор, 2003. – 424с.

20. Стеблюк М.Г. Цивільна оборона. Підручник / М.Г.Стеблюк.- К., «Знання-прес», 2003, 456 с.

21. Ткачук К.Н. Основи охорони праці. Підручник / Ткачук К.Н., М.О. Халімовський, В.В. Зацарний, Зеркалов Д.В. та ін. – К.: Основа, 2011. Режим доступу: <http://www.zerkalov.kiev.ua/node/12>

22. Цивільна оборона. Навчальний посібник / під ред. В.С. Франчука. - Львів. Афіша. 2000 р., 334 с.

23. Цивільний захист у схемах: навч. посібник / А.О. Собакарь, Д.Г. Казначеев, В.Д. Поливанюк, О.І. Бойко. - Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2018. 144 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/014.16.01/ Б/ОК8-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 14

24. Бедрій Я. Цивільний захист України: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Я. Бедрій, В. Малов. — Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2017. — 392 с.

25. Цивільний захист: навчальний посібник / К. О. Левчук, Р. Я. Романюк, А. О. Толок — Дніпродзержинськ : ДДТУ, 2016 р. — 325 с.

26. Швагер Н. Ю. Основи гігієни праці в схемах і таблицях : Навчальний посібник / Швагер Н. Ю., Комісаренко Т. А. - Кривий Ріг : Чернявський Д. О. [вид.], 2020. - 37 с. Режим доступу: <http://ds.knu.edu.ua/jspui/handle/123456789/3096>

27. Шоботов В.М. Цивільна оборона. Навчальний посібник / В.М.Шоботов. - К., «Центр навчальної літератури». 2004, 438 с.

Додаткова

1. Депутат О.П. Цивільна оборона: Навчальний посібник / Депутат О.П., Коваленко І.В., Мужик І.С. - Л.: Афіша, 2001. - 336с.

2. Іванова І.В. Безпека життєдіяльності : навчально-контролюючі тести / Іванова І.В., Заплатинський В.М., Гвоздів С.П.. – Київ: "Саміт-книга", 2005. – 148 с.

3. Круковський О.П. Ризик орієнтований підхід до охорони праці та промислової безпеки. Режим доступу: http://mpe.kmu.gov.ua/minugol/control/uk/publish/article?art_id=245316130&cat_id=245293169

4. Кулалаєва Н.В. Ручні та пересувні засоби пожежогасіння: основні типи, будова та безпечне використання. Навчальний посібник / Кулалаєва Н.В., Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д. - Київ, 2011. – 189 с.

5. Кулешов Н.І. Пожежна безпека будівель та споруд / Кулешов Н.І., Уваров Ю.В., Олейник Є.Л., Пустомельник В.П., Єгурнов Ф.І.. – Харків, 2004. – 271 с.

6. Надзвичайні ситуації. Основи законодавства України. – К., 1998. – 544 с.

7. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: “Тріада плюс”, 2010. – 648 с.

8. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред.. к.т.н., доц.. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2011 – 436 с.

9. Охорона праці: Підручник / Ткачук К.Н., Гурін А.О., Бересневич П.В., Іванчук Д.П., Ошм"янський І.Б. – К: «Охорона праці», 1998. – 348 с.

10. Рожков А.П. Пожежна безпека на виробництві. – К., 1997, – 448с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015	Ф-23.06-05.01/014.16.01/ Б/ОК8-2023
	Екземпляр № 1	Арк 15 / 15

11. Сивко В.Й. Розрахунки з охорони праці. Навч. посібник. – Житомир: РВВ ЖІТІ, 2001. – 148 с.

12. Смоляр В. І. Харчування в умовах радіонуклідного забруднення. – К.: Здоров'я, Український червоний хрест, 1991. – 32 с.

13. Хрутьба В.О. Практикум з курсу «Охорона праці в галузі» / В.О. Хрутьба - К.: Університет економіки та права «КРОК», 2012 – 58 с.

14. Черняков Г.О. Медицина катастроф. За редакцією І.В. Кочіна / Черняков Г.О., Кочін І.В., Сидоренко П.І., Букін В.Є., Костенецький М.І. – Київ: Здоров'я, 2001. – 350 с

14. Інтернет-ресурси

1. <http://rada.gov.ua>, <https://zakon.rada.gov.ua/> – Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

2. <https://dsp.gov.ua/> – Офіційний сайт Державної служби України з питань праці.

3. <https://www.dsns.gov.ua/> – Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій.

4. <https://www.me.gov.ua/> - Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України.

5. http://www.sop.zp.ua/norm_zakon.php - Закони і Кодекси України.

6. http://www.sop.zp.ua/norm_npaop01.php - Нормативно-правові акти з охорони праці.

7. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».

8. Бібліотечно-інформаційний ресурс (книжковий фонд, періодика, фонди на електронних носіях тощо) бібліотеки Житомирської політехніки, Житомирської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. Олега Ольжича (<http://www.lib.zt.ua/>, 10014, м. Житомир, Новий бульвар, (0412) 37-84-33), Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (<http://www.nbuv.gov.ua/>, Київ, просп. 40-річчя Жовтня, 3 +380 (44) 525-81-04) та інших бібліотек .

9. Інституційний репозитарій Державного університету «Житомирська політехніка» (наукові статті, автореферати дисертацій та дисертації, навчальні матеріали, студентські роботи, матеріали конференцій, патенти, комп'ютерні програми, статистичні матеріали, навчальні об'єкти, наукові звіти).